

(Гардијан, 9. 8. 2011)

Аутсајдерима који су били сведоци градских нереди током ове недеље ([urban riots this week](#)) може се опростити што замишљају да градовима Британије сада управљају полиција и министар унутрашњих послова. Можда и постоје нека градска већа, а у Лондону можда чак и изабрани градоначелник, али нигде се не види да они контролишу стање. Они немају стварне моћи – па зато и имају мало, или нимало моћи као вође друштва. На линији фронта је само полиција – а иза ње стоји само централна државна власт.

Сама та “национализација“ нереди коју су извршили министар унутрашњих послова и премијер је неизбежно навела владу да реагује претерано. Министри и вође опозиције су појурили да се врате са одмора, сазван је Парламент и отказане спортске приредбе. Да су министри заиста желели да изазову панику, тешко да би им то боље успело него овај начин. Али зато (на нивоима) испод њих постоји само вакуум ауторитета и одговорности.

У Њујорку, Берлину, или Барселони видели бисмо да команду преузимају моћни градоначелници, као и начелници општина и полицијских станица у деловима градова. Они редовно сазивају и вође банди и вође друштва и заједно се расправља о свему. Када је министар унутрашњих послова Тереза Меј иступила на радију, ни у једном тренутку није поменула ниједно локално име, нити грађанске вође било које врсте.

Дефинитивно је пропустила да помене познатог, али слабашног лондонца Бориса Џонсона [\[1\]](#), који је ипак отприлике тај који би требало да води полицију града. Она је иступила јасно као газда који нема намеру да са другим дели свој статус нити ауторитет. И тако – Британија се свету на најфинији могући начин представила као полицијска држава.

Нереди у Великој Британији

Пише: Сајмон Џенкинс
четвртак, 11 август 2011 11:55

Ти нереди су конкурисали са другом великом вешћу ове недеље – са поновним падом економије – а природа им је била наизглед необјашњива. Оно што их је каталитички подстакло биле су демонстрације на којима се протестовало због још једне дивљачке употребе оружја од стране лондонске полиције. Али то је био само изговор. Нико није био у стању да прокљуви “о чему се ради“ у овим нередима – осим, наравно, да је то била добра прилика све јачим уличним бандама да изазову nerede и опљачкају што више робе.

Коментари су пуни згражавања пред баналношћу и разбијеним излозима и пожарима који су уништили неке лондонске улице и требало би им дати и већи значај. Насловне стране су вриштале: “Лондон гори!“, “То је анархија, владавина пијане гомиле“. Би-Би-Си, који постаје све више нека врста таблоида, поредио је лондонски Кројдон са Фолс Роудом (Falls Road) у Белфасту [и тамошњим нередима] и изазивао владу да изведе војску јер би у супротном могло изгледати да је влада преслаба. Паралеле које су прављене између исцепканог, нехомогеног друштва Северне Ирске и оних лондонских опортуниста су биле само хипербола и медијска хистерија.

Репортери који су приказивали историју уличних немира у Енглеској наводе познате жалбе: то су лоши стамбени услови, помијаре од школа, дрога, оружје, банде. Мада ово може појаснити многе облике криминалитета, моје присуство у неким од тих прилика је учинило да постанем свестан једне истинске инерције руље која осећа да јој је омогућена и дозвољена оргија уништавајућег зла. То је најчистији урбани мачизам.

У Њујорку и Чикагу, где упадљиво нема нереди, као разлог за постојање реда обично се наводи доминантност локалне политичке контроле над квартовима, што је и Барак Обама у својим мемоарима описао као кочницу над културом банди. Родитељи, суседство, радње које имају проблеме не обраћају се полицији него изабраним, или самонаметнутим друштвеним вођама како би се ситуација смирила. Такви квартави су сами себи полиција – и то често врло ефикасно.

Нереди у Великој Британији

Пише: Сајмон Џенкинс
четвртак, 11 август 2011 11:55

Слично томе – мада су неки европски градови имали своје нереди, као нпр. париска предграђа – у већини њих влада снажно друштвено вођство. Ма шта да се деси – несрећа, убиство, славље – неки локално изабрани вођа иступа и представља то место. Познавање имена градоначелника широм Европе је 80–90%. Уз то схватање, долазе и моћ, као и могућност наметања комуналне дисциплине. То је потпуно одсутно у друштвено дебилној Британији.

У времену кризе, ТВ екране запоседају полицијски официр и министар централне владе. Градским већима руководе ослабљене страначке машинерије, а њихове “вође” су политичари одабрани и тако изгласани да своју верност дугују пре свега сопственој партији, а не своме друштву и насељу. Они не осећају никакву обавезу да буду друштвене вође. Само препоручите неком од вођа општинских већа да изађе на директне изборе без своје партијске машинерије – од те препоруке ће се сав најезити. Те наводне вође су само полуге, послужитељи централне владе. Једини политичари изабрани на локалним изборима који су у овој ситуацији упали у очи су били народни посланици као што су Дејвид Лами ([David Lammy](#)) и Дајана Абот; али – они су и национални политичари који су постали де факто градоначелници својих изборних јединица.

Онај баксузни главни начелник лондонске полиције Кит Малтхауз (Kit Malthouse) наводно је командант лондонских полицијских снага. Њега су у потпуности наткрилили и потисли - како министар Меј а тако и премијер Дејвид Камерон лично. Састали су се у КОБРА комитету (Cobra committee)

[\[2\]](#)

, уз јасно изражену намеру да се умешају у све детаље операционог контролисања немира. То је незаконито. Операциона питања су искључиво надлежност начелника лондонске полиције, а градоначелник и полицијске власти сnose сву одговорност за пружање средстава за то.

Кроз неколико дана, учесници нереди ће се разићи кућама да преброје своју добит, а неколицина – испраћена глупавим коментарима судија – отићи ће у затвор. Харамбаше уличних банди, чији је статус овим јако увећан, мудроваће о томе како су истовремено

приграбили и видео-апарате и новинске наслове. Градска сиротиња Енглеске ће рашчистити преостали крш. Десница ће изражавати презир према “огољеном криминалу” свега тога, а левица ће то тумачити као ишчашени социјални протест.

Ја, више но икада до сада, остајем убеђен да градови не могу бити уређивани и дисциплина у њима одржавана само уз помоћ полиције. Ниједна полицијска сила није у стању да контролише не само криминалитет, него и саобраћај, антисоцијално понашање, бежање од школе, издавање дозвола за ношење оружја, регистровање педофила, илегалну имиграцију и преваре при додели станова. Не може ни да се нада да у свакој од улица одржава ред, да пружа заштиту радњама и фирмама и да смирује сваку домаћу свађу. Али то нису у стању да учине ни јавне службе које влада прописује, а и оне се све више повлаче у централизовану бирократију. То не могу ни “добротвори из високог друштва”, који само траће паре и никоме нису одговорни за то.

Ни на једном од нивоа власти не може постојати никаква замена за пристојну, отворену, одговорну демократију. Не може постојати локална власт без бар неких материјалних средстава и овлашћења да сама прикупља неке порезе. Није посао полиције да лечи било какве друштвене невоље. Ако то оставите полицији да ради – неприлике ће се само понављати.

Превод са енглеског: **Василије Клефтакис**

---

[1] Александар Борис де Пфефел Џонсон (Alexander Boris de Pfeffel Johnson), новинар и конзервативни политичар, изабран је за лондонског градоначелника 2008. године (прим. прев.).

[2] То је комитет британске владе, на челу са министром унутрашњих послова, за дејства у времену кризних ситуација (тероризам, елементарне катастрофе, велике епидемије, и сл.). Званични назив му је “Комитет за кризне друштвене ситуације” (Civil Contingencies Committee). Име КОБРА (COBRA) је акроним по називу владине собе у којој се по потреби састаје: “Cabinet Office Briefing Room”, а његова досадашња достигнућа су, по мишљењу критичара најбоље сажета у једном циничном наслову лондонског “Тајмса”: „КОБРА: британски кризни комитет, који од сваке кризе направи хаос“ (прим. прев.)

Нереди у Великој Британији

Пише: Сајмон Џенкинс
четвртак, 11 август 2011 11:55
